

Określenie dojrzałości szkolnej

Dojrzałość

ość szkolna jest rozumiana jako moment równowagi pomiędzy możliwościami rozwojowymi dziecka a wymaganiami stawianymi ze strony szkoły.

Początkowo uważano, że dojrzałość szkolną gwarantuje odpowiednio wysoki poziom rozwoju umysłowego (poznawczego). Okazało się jednak, że tak nie jest. Niekiedy dzieci wykazujące się IQ (wskaźnik poziomu inteligencji) wyższym niż przeciętny, **nie czynią** w szkole zadowalających postępów.

Dostrzeżono, że obok odpowiednio wysokiego poziomu rozwoju poznawczego niezbędne w uczeniu się szkolnym są **elementy natury emocjonalno-społecznej** np:

- umiejętność dowolnego koncentrowania uwagi na przedmiocie
- gotowość do wykonywania zadań na polecenie
- zdolność uczestnictwa w zajęciach zespołowych
- poczucie obowiązku

Niezbędne są także **elementy natury poznawczej** - decydujące o powodzeniu w nauce szkolnej np.

- rozwinięte umiejętności w zakresie analizy i syntezy słuchowej (pomocne w nabywaniu umiejętności czytania i pisanie)
- rozwinięte umiejętności w zakresie analizy i syntezy wzrokowej
- dobry poziom koordynacji wzrokowo-ruchowej
- dobry poziom sprawności manualnej

Bardzo **istotną sprawą** jest także **odpowiednia motywacja i zainteresowanie** nauką i szkołą.

Bierze się pod uwagę także takie cechy, jak: wytrwałość, obowiązkowość i systematyczność.

Przy **ocenie rozwoju społecznego** bierze się pod uwagę to, czy dziecko :

- będzie zdolne do współżycia w grupie
- będzie umiało dostosować się do wymagań życia zbiorowego

Niezmiernie ważna jest także **dojrzałość emocjonalna** naszego dziecka, dzięki której dziecko staje się bardziej opanowane i potrafi sobie radzić w trudniejszych sytuacjach społecznych.

Co jest istotą dojrzałości szkolnej?

Określając stopień dojrzałości szkolnej należy brać pod uwagę trzy bardzo ważne aspekty-sfery życia dziecka w których ta dojrzałość się przejawia, mianowicie:

1) **sfera fizyczna**: prawidłowe i stosowne do wieku takie ukształtowanie kości, mięśni, narządów wewnętrznych, układu nerwowego, narządów zmysłu, które zapewnia odpowiednią odporność na zmęczenie, wysiłek fizyczny, choroby a także dobrą sprawność we wszystkich zakresach motoryki

2) **sfera poznawcza**: czyli taki poziom rozwoju funkcji poznawczych który umożliwia osiągnięcie wyników w nauce szkolnej; jest to głównie:

- umiejętność spostrzegania i różnicowania spostrzeżeń
- dostatecznie wykształcony poziom wyobraźni i uwagi dowolnej
- zdolność do intencjonalnego zapamiętywania i odtwarzania podawanych treści

- prawidłowy rozwój mowy w zakresie artykulacji dźwięków, zasobu pojęć i słów, swobody poprawnego wypowiadania myśli
- zdolność do myślenia przyczynowo-skutkowego
- wnioskowanie

3) **sfera emocjonalno-społeczna**: w następującym zakresie:

- podporządkowanie się wymaganiom szkoły
- stopień wrażliwości na ocenę
- umiejętność panowania nad sobą i swoimi emocjami
- dobra motywacja do wykonywania zadań
- umiejętność współpracy i współdziałania z innymi dziećmi i nauczycielem
- umiejętność odraczania swoich potrzeb

Jaka jest rola Rodziców, gdy dziecko idzie do szkoły?

Przygotowując dziecko do szkoły, powinniśmy dążyć do wyeliminowania tych wszystkich czynników, które mogą spowodować jego niepowodzenia w nauce. Nie znaczy to jednak, że dziecko nie powinno nigdy spotykać się z niepowodzeniem ani stanąć przed koniecznością wykonania zadania, które by nieco przekraczało jego możliwości. Niepowodzenia mają nieraz wartość wychowawczą i dziecko powinno być na nie uodpornione, a odpowiednia interpretacja ze strony otoczenia- nas ludzi dorosłych - powinna też pomóc dziecku w jego pokonaniu.

Opracowanie: psycholog mgr Renata Ulman- Bogusławska